

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام عبادتي اسلام

سمسټر: دوم

درس: نهم

استاذ: لطف الله حمیدی

فهرست

- مرور مختصر به درس گذشته
- نتایج متوقع از درس
- تعریف روزه
- تعریف ماه رمضان
- فضیلت ماه رمضان
- فضیلت و مرتبه روزه
- حکم روزه ماه رمضان و دلایل فرضیت آن
- شرائط آن
- مفسدات روزه
- مکروهات روزه
- حکمتهای روزه
- مراجع مضمون

مفردات درسی هفته نهم

- روژه،
- پېژندنه،
- فضیلت،
- ثوابونه،
- مرتبه او حکمتونه یې،
- د روژې حکم او د فرضیت دلایل یې،
- د رمضان د میاشتی فضایل،
- د روژې ارکان،
- شرطونه او آداب
- او د روژې مکروهات
- او مفسدات

مرور مختصر به درس گذشته

- حکمتهای زکات
 - حکمت های دینی زکات
 - حکمت های تربیتی زکات
 - حکمت های اجتماعی زکات
- تحذیر از اداء نکردن زکات
- حکم مانعین زکات
- نقش بیت المال و دولت در جمع آوری زکات
- فرق میان زکات و تکس (مالیه)

نتایج متوقع از درس

شناختن فضایل، مرتبه و حکمت‌های روزه، فضیلت ماه رمضان، شرایط
روزه و مفسدات و مکروهات روزه.

روزه ماه رمضان

- تعریف روزه
- تعریف ماه رمضان
- فضیلت ماه رمضان
- فضیلت و مرتبه روزه
- حکم روزه ماه رمضان و دلایل فرضیت آن
- شرائط آن
- مفسدات روزه
- مکروهات روزه
- حکمت‌های روزه

تعریف روزه

معنای لغوی واصطلاحی صوم یا روزه: در لغت:

صوم در لغت خود داری و خاموشی از انجام عملی را گویند، و همچنان برای خود داری از خوردن، نوشیدن، نکاح، راه رفتن، سخن و غیره استعمال میگردد.

در اصطلاح:

عبارت است از نگهداشتن نفس انسان از خوردنی ها، نوشیدنی ها، خواهشات شهوانی، و امور منافی اخلاقی، که با نیت روزه از طلوع فجر صادق تا زمان غروب آفتاب دوام میداشته باشد. و روزه را به دری بخاطر روزه می گویند که این عبادت عبادتی است که معمولاً در روز ادا می شود.

تعریف ماه رمضان

معنای لغوی و اصطلاح رمضان:

در لغت:

رمضان از کلمه (رمضاء) گرفته شده که به معنای شدت حرارت میباشد، و علماء مینویسند که مناسبت نامیدن ماه رمضان این است که زیرا گناهان را با اعمال نیک میسوزاند.

در اصطلاح شریعت اسلامی:

رمضان ماه نهم از ماه های سال قمری بوده که در بین ماه شعبان و شوال قرار دارد و گرفتن روزه در آن بالای هر مومن یکتا پرست فرض میباشد، ماه نزول قرآن است و در آن شبی است که از هزار ماه عبادت برتریت دارد. این ماه، ماه بخشایش گناهان و خلاصی گنهکاران از عذاب الهی میباشد.

فضیلت ماه رمضان

متعال برای ماه مبارك رمضان فضایلی را عنایت فرموده است که در سایر ماه ها نمیباشد، این فضایل رحمتی برای انسان مؤمن است تا از همه استفاده نموده، برای رهایی خویش از عذاب الهی نزدیکی خود به درگاه الهی، حصول جنت، خلاصی از دوزخ سعی و تلاش ورزد، راه هدایت را اختیار نموده از بدی ها اجتناب ورزد، ماه مبارک رمضان ماه نزول قرآن عظیم الشان است، بزرگترین تحفه الهی برای هدایت بشریت درین ماه نازل گردیده است خداوند متعال (جل جلاله) میفرماید: **(شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ).**

ترجمه: ماه رمضان همان ماه است که در آن قرآن فرو فرستاده شده است کتابی که مردم را راهبر و متضمن دلایل آشکار هدایت و میزان تشخیص حق از باطل است. همچنان در این ماه مبارک شبی است که بهتر از هزار ماه ها میباشد.

فضیلت و مرتبه روزه

روزه یکی از ارکان اسلام میباشد، که فضائل زیادی دارد.

بوی دهان روزه دار، به نزد خداوند از مشک بهتر تر است، اگر چه خداوند متعال انسانرا به نظافت و پاکی امر نموده و پیامبر صلی الله علیه وسلم برای پاکی دهان مسواک نمودن و شستن دهان را سنت قرار داده است، تا دهان کسی مکروبی نشده و بوی ندهد و همچنان پیامبر صلی الله علیه وسلم کسانی را که سیر و پیاز خام خورده باشند، از رفتن به مسجد منع نموده است، تا بوی دهان آنان ، اذیت نماز گزاران نگردهد، ولی دهان انسان روزه دار، در جریان روزه، شاید بویی دهد که این بوی و لوكه خوشایند هم : نباشد، به نزد خداوند متعال بی نهایت با ارزش بوده و نسبت به مشک برتر است. زیرا علت این بوی، بی توجهی در نظافت نه، بلکه روزه داشتن مطابق حکم الهی است.

فضیلت و مرتبه روزه (ادامه...)

ابو هریره رضی الله عنه روایت میکند که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: «قال الله عز وجل: كل عمل ابن آدم له إلا الصيام، فإنه لي وأنا أجزي به. والصيام جنة فإذا كان يوم صوم أحدكم فلا يرفث ولا يصحب، فإن سابه أحد أو قاتله، فليقل: إني صائم. والذي نفس محمد بيد لخلوف فم الصائم أطيب عند الله من ريح المسك. للصائم فرحتان يفرحهما: إذا أفطر فرح يفطره، وإذا لقي ربه فرح بصومه» متفق عليه.

خدای عزوجل می فرماید: هر عمل فرزند آدم برای اوست، غیر از روزه که برای من است و من پاداش آن را می دهم و روزه سپری است (در مقابل دوزخ یا گناهان) و چون روز روزه، یکی از شما باشد، باید ناسزا نگوید، و فریاد نکشد و باکسی درگیر نشود و اگر کسی او را دشنام داد یا با او جنگ کرد، باید بگوید: من روزه دارم و سوگند به ذاتی که جان محمد در دست اوست، همان بوی دهان روزه دار در نزد خداوند از بوی مشک نیکوتر است. و برای روزه دار دو شادی است که بدان شاد می شود، یکی که چون افطار کند شاد می شود و دیگری که چون پروردگارش را ملاقات کند به روزه اش شاد می گردد.

حکم روزه ماه رمضان ودلائل فرضیت آن

روزه از جمله ای عبادت است که بالای تمام پیامبران و امت های شان فرض بوده است، البته با اختلاف در شروط و تعداد روز ها و کیفیت آن، ولی به صورت کل روزه عبادت مشترک میان تمام پیامبران الهی و رسالت های آسمانی میباشد. خداوند متعال در این زمینه می فرماید:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) (البقرة: ۱۸۳)

ای کسانی که ایمان آورده اید روزه بر شما مقرر شده است همان گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند مقرر شده بود تا باشد که پرهیزگاری کنید. ازین آیت معلوم می شود که شریعت های که از طرف خداوند متعال نازل شده اند هیچگاه بدون عبادت روزه نبوده اند.

شرائط روزه

شرائط فرضیت روزه:

- اسلام
- عقل
- بلوغ

شرائط صحت ادای روزه:

- نیت: به دلیل فرموده خداوند متعال (وما أمرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مَخْلَصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنْفَاءً) (بینه: ۵) «و فرموده نشد ایشان را مگر آنکه عبادت کنند خدای را خالص ساخته برای او پرستش را متدین بدین ابراهیم شده»
- خود داری از چیزهایی که روزه را باطل می کند. (خوراک، نوشیدن، مباشرت و غیره)
- پاک بودن زنها از حیض و نفاس.

مفسدات روزه

مفسدات روزه عبارت از اموارت است که روزه را باطل می سازد مانند:

- خوردن
 - آشامیدن
 - مباشرت جنسی.
 - تطبیق سیرم و آمپولی که رفع تشنگی و گرسنگی نماید.
- در چهار صورت فوق روزه فاسد می شود بر شخص قضا و کفاره لازم می گردد در صورتیکه قصداً و عمداً این کار های بدون عذر کرده باشد.

مکروهات روزه

- چشیدن چیزی ویا جویدن آن بدون عذر.
- جویدن ساچق بدون شیرینی آن اگر شیرینی داشت روزه فاسد میشود .
- بوسیدن ویا به آغوش گرفتن زوجین اگر بنفس ایشان امین نباشند.
- جمع کردن آب دهن در دهن بعدا فروبردن آن.
- هر عملیکه گمان غالب داشت که انجام آن شخص روزه دار را ضعیف میکند مانند حجامت کردن یا رگ زدن.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

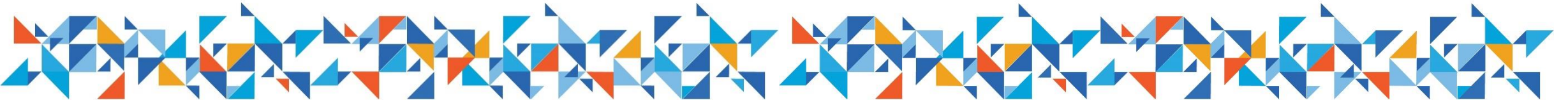
حکمت‌های روزه

- حاصل نمودن تقوی
- تربیت روحی و اخلاقی
- آمادگی برای مبارزه بر خواہشات
- روزه مظهر وحدت امت اسلامی
- روزه ماه تلاوت و تدبر قرآن کریم
- کمک نمودن به فقیران و مساکین جامعه
- ماه بستن شیطانها و دروازه های دوزخ

مراجع مضمون

١. الاركان الاربعة، ابو الحسن علي الندوي.
٢. فقه الميسر، شفيق الرحمن الندوي.
٣. حجة الله البالغة، شاه ولي الله الدهلوي.
٤. نور الإيضاح، حسن بن عمار بن علي الشرنبلالي الحنف ي.
٥. مختصر القدوري، ابو الحسن أحمد بن محمد القدوري.
٦. الاختيار لتعليل المختار، عبد الله بن محمود الموصل ي.
٧. نظام عبادتي اسلام، پوهنمل ذبيح الله زاهد (كتاب درسی)

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر